

Sygn. akt II KK 246/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **S. Z.** i **D. K.** oskarżonych z art. 291 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 listopada 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora - na niekorzyść oskarżonych
od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 15 marca 2016 r., sygn. akt VI Ka .../15

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 30 września 2015 r., sygn. akt II K .../11,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

D. K. został oskarżony o to, że w dniu 18 stycznia 2011 roku w miejscowości D. w masywie leśnym działając wspólnie i w porozumieniu z S. Z. oraz nieustalonym sprawcą przyjął do ukrycia dwa kable telekomunikacyjne o długości

105 metrów każdy, o łącznej wartości 10567,97 zł, pochodzące z kradzieży z dnia 18 stycznia 2011 roku w miejscowości Z., na szkodę Telekomunikacji Polskiej SA, tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k. (pkt XI aktu oskarżenia).

S. Z. zarzucono, że w dniu 18 stycznia 2011 roku w miejscowości D. w masywie leśnym działając wspólnie i w porozumieniu z D. K. oraz nieustalonym sprawcą przyjął do ukrycia dwa kable telekomunikacyjne o długości 105 metrów każdy, o łącznej wartości 10567,97 zł, pochodzące z kradzieży z dnia 18 stycznia 2011 roku w miejscowości Z., na szkodę Telekomunikacji Polskiej SA, tj. popełnienie czynu z art. 291 § 1 k.k. (pkt XII aktu oskarżenia).

Wyrokiem z dnia 30 września 2015 r., Sąd Rejonowy w W.:

- oskarżonych D. K. i S. Z. uznał za winnych popełnienia zarzuconych im czynów opisanych w pkt XI i XII i za to na podstawie art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył im kary po 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości po 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 230 złotych (pkt 2 wyroku);
- na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawiesił wobec obu oskarżonych na okresy próby po 3 lata (pkt 3 wyroku);
- rozstrzygnął o zaliczeniu na poczet kar grzywny okresów rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, uznając obie grzywny za wykonane oraz orzekł o kosztach sądowych (pkt 4 - 6 wyroku).

Opisane orzeczenie zaskarżył wyłącznie obrońca skazanego S. Z., który zarzucając obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4, 7, 410, 370 § 4 w zw. z art. 171 § 4 i 6, 5 § 2, 391 § 1 w zw. z art. 394 § 1 i 2 k.p.k. oraz obrazę prawa materialnego, tj. art. 291 § 1 k.k., wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uniewinnienie oskarżonego.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r., sygn. akt VI Ka .../15, zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części wobec S. Z., a na podstawie art. 435 k.p.k. także wobec D. K., w ten sposób, że uniewinnił obu od popełnienia zarzucanych im, odpowiednio w pkt XII i XI komparycji zaskarżonego wyroku, czynów, a kosztami postępowania w tej części sprawy obciążył Skarb Państwa.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony w całości kasacją Prokuratora Okręgowego na niekorzyść oskarżonych S. Z. i D. K. Skarżący, powołując się na przepisy art. 523 § 1, 526 § 1 i 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 291 § 1 k.k., polegające na nietrafnym przyjęciu, iż opis znamion czasownikowych czynu przypisanego oskarżonemu przez Sąd Rejonowy („przyjął do ukrycia”) nie stanowi znamienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k., podczas gdy prawidłowa wykładnia pojęcia kodeksowego „przyjął” wskazuje, iż określenie „przyjął do ukrycia” jest określeniem węższym lecz mieszczącym się znaczeniowo w pojęciu „przyjął”, a tym samym należało przyjąć, iż oskarżeni dopuścili się trzeciej czasownikowej formy popełnienia przestępstwa paserstwa.

W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy, działając „niezależnie od zarzutów podniesionych przez obrońcę w apelacji”, uniewinnił obu oskarżonych, przy czym D. K. stosując przepis art. 435 k.p.k., bowiem w opisie czynu zarzuconego i przypisanego oskarżonym posłużono się wyrażeniem „przyjęcie do ukrycia”, które nie stanowi znamienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. Posłużenie się przywołanym zwrotem powoduje, w ocenie Sądu, że nie można stwierdzić, czy oskarżeni przedmiot przestępstwa mieli faktycznie przyjąć na własność, czy też pomóc do jego ukrycia, a „są to dwa zupełnie różne znamiona czasownikowe”. W konsekwencji: „W rozważanej sprawie zatem w opisie czynów przypisanych oskarżonym brak jest wszystkich znamion strony przedmiotowej przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. Nie zostało bowiem wskazane, czy opisane zachowania oskarżonych polegały na przyjęciu przedmiotu przestępstwa, czy też na pomocy do jego ukrycia”.

Wnoszący kasację prokurator trafnie zakwestionował materialnoprawne następstwa powyższego stanowiska Sądu odwoławczego.

Zgodnie z art. 291 § 1 k.k., sprawcą przestępstwa paserstwa jest ten, kto rzecz uzyskaną za pomocą czynu zabronionego:

- nabywa lub pomaga do jej zbycia,
- albo tę rzecz przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia.

Przywołany przepis, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, nie zawiera użytego w wyroku Sądu Rejonowego wyrażenia „przyjął do ukrycia”, co jednak – wbrew wywodom uzasadnienia zaskarżonego wyroku – nie oznacza zdekompletowania znamion rozważanego typu czynu zabronionego. Przywołując poglądy piśmiennictwa Sąd Okręgowy trafnie wywiódł, że „przyjęcie rzeczy zachodzi wtedy, gdy sprawca obejmuje władztwo nad rzeczą uzyskaną w wyniku czynu zabronionego na podstawie uprzedniego porozumienia zawartego z posiadaczem rzeczy. Nabywa on w ten sposób władztwo ograniczone treścią porozumienia (...). Pomoc do ukrycia zaś polega na podjęciu działań zmierzających do uniemożliwienia odnalezienia rzeczy przez osobę ją poszukującą (...).” Akceptując powyższe stanowisko należy jedynie wyraźnie zaznaczyć, że przejęcie władztwa nad rzeczą oznacza w istocie przejęcie jej posiadania (zob. M. Dąbrowska – Kardas, P. Kardas [w] Kodeks Karny. Część szczególna, Komentarz, Tom III, [red. A. Zoll], wyd. II, s. 447).

Sprawcą paserstwa jest zatem ten, kto rzecz uzyskaną za pomocą czynu zabronionego przyjmuje, tj. obejmuje w posiadanie. W świetle rozważanego przepisu nie ma znaczenia cel przyświecający przyjmującemu rzecz pochodzącą z czynu zabronionego. Skoro realizacją czynności wykonawczej będzie każde przyjęcie rzeczy, to oczywiste jest, że będzie nią także przyjęcie rzeczy w celu ukrycia. Stanowisko to nie pozostaje w sprzeczności z innym sposobem realizacji znamion paserstwa polegającym na pomocy do ukrycia rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego. Po pierwsze, taki sposób popełnienia rozważanego czynu wcale nie wymaga przyjęcia rzeczy, tj. przejęcia nad nią władztwa. Po drugie, sformułowana po spójniku „albo” alternatywa „przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia”, zgodnie z regułami logiki formalnej jest prawdziwa, gdy prawdziwy jest którykolwiek z jej członów lub oba wyrażenia alternatywne. Sprawcą paserstwa jest więc także ten, kto przyjmuje rzecz uzyskaną za pomocą czynu zabronionego i w ten sposób udziela pomocy do jej ukrycia.

Na koniec należy przypomnieć, w ślad za skarżącym, że obowiązująca procedura karna nie ma charakteru formułkowego, co oznacza, iż przepis art. 413 §

2 pkt 1 k.p.k. nie zawiera wymogu, aby w opisie czynu przytoczono dosłownie wszystkie ustawowo określone znamiona czynu zabronionego; pominięcie ustawowego określenia znamienia przestępstwa w opisie czynu przypisanego nie stanowi przeszkody w uznaniu, że wypełnia on znamiona konkretnego przestępstwa, jeżeli opis ten mieści się w granicach pojęć, którymi przepis prawa materialnego określa te znamiona (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., V KK 138/15).

Następstwem powyższych rozważań stała się konieczność uchYLENIA wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W ponowionym postępowaniu Sąd Okręgowy będzie zobowiązany do respektowania przedstawionego poglądu prawnego, co wszakże nie przesądza o odpowiedzialności karnej oskarżonych, gdyż ta uzależniona jest niejako od rzetelnego rozpoznania wniesionego środka odwoławczego.

Kierując się powyższym orzeczono, jak w części dyspozytywnej wyroku.

kc